

## تقویت کریدور شمالی - جنوبی شهر تبریز

علیرضا ناصری<sup>۱</sup>، رامین وفایی پور سرخابی<sup>۲</sup>، میر رامین موسوی<sup>۳</sup>

۱- عضو هیئت علمی گروه عمران دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز [alinaseri@iaut.ac.ir](mailto:alinaseri@iaut.ac.ir)

۲- عضو هیئت علمی گروه عمران دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز [vafaei@iaut.ac.ir](mailto:vafaei@iaut.ac.ir)

۳- دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی، گروه عمران، واحد تبریز [mir\\_amin\\_mousavi@yahoo.com](mailto:mir_amin_mousavi@yahoo.com)

[mir\\_amin\\_mousavi@yahoo.com](mailto:mir_amin_mousavi@yahoo.com)

### خلاصه

گسترش شهر تبریز در جهت طول و شکل هندسی شبکه معابر آن که متأثر از شرایط جغرافیایی است و توزیع سفرهای درون شهری، موید این امر است که کریدور شمال - جنوب، برای تامین سهولت دسترسی، نیاز به تقویت دارد. جانمایی معابر کریدور پیشنهادی در محدوده متراکم مرکزی بویژه در منطقه بازار را باید مد نظر قرار داد. با توجه به مسیرهای موجود، معبری شمالی جنوبی، پیشنهاد می گردد، که تحلیلهای ترافیکی آن در محیط EMME/2 و با استفاده از روش تخصیص تعادلی صورت می گیرد که در آن فرض می گردد کوتاهترین مسیر انتخاب می گردد. سناریوهای تعریف شده برای سال افق طرح برای گزینه های پیشنهادی و عدم انجام کار، تعریف و نتایج در حوزه شاخص هایی مانند حجم به ظرفیت، زمان سفر و آلاینده های هوا مقایسه می گردند.

کلمات کلیدی: کریدور شمالی جنوبی، تخصیص ترافیک، زمان سفر

### ۱. مقدمه

شهر تبریز با وسعت ۱۷۰ کیلومتر مربع مرکز استان آذربایجان شرقی می باشد. این شهر از دیر باز یکی از مراکز مهم اقتصادی و تجاری کشور بوده و بازار تبریز و تعدد و تنوع تجارت در استان موجب گردیده است که شهر تبریز یکی از مراکز مهم تولید و توزیع کالاها در کشور محسوب گردد. شبکه معابر شهر تبریز پیرو گسترش و توسعه کالبدی شهر، شکل توپوگرافی منطقه و ملاحظات کشوری، شکل گرفته است و وجود تپه ماهورهای شمالی شهر و نیز کاربریهای عمدتاً نظامی در جنوب شهر است که از گسترش فیزیکی شهر در جهت عرضی جلوگیری کرده و شکل هندسی شهر، کشیدگی در جهت طول را پذیرفته است. از همین رو شبکه معابر شهری نیز در جهت طول گسترش بیشتری پیدا کرده است. سیمای کلی شهر اینگونه نشان می دهد که معابر شمالی جنوبی شهر بیشتر از نوع دسترسی بوده و یکپارچگی کافی را ندارند. با توجه به توزیع متراکم بافت های مسکونی و تجاری و نیز ترافیک معابر مرکزی شهر، به ویژه در محدوده بازار، تقویت کریدور شمالی جنوبی در پیرامون بازار ضروریست. پس از مطالعه بافت های متراکم مرکزی و شبکه معابر موجود، طرحی برای تقویت نقش جابجایی معابر شمالی جنوبی انتخاب گردید که شامل دو کریدور در غرب و شرق محدوده بازار بود. در مطالعه اولیه این کریدورها، برخی موانع مانند هزینه های سنگین تعریض معابر همچنین عدم امکان تعریض برخی معابر و یا عدم امکان تعریض مجدد آنها وجود داشت. ملاحظات فوق باعث گردید که کریدورهای مزبور با لحاظ نمودن این محدودیتهای مورد بازنگری قرار گیرد و مسیرهای بهینه انتخاب گردد.

### ۲- مشخصات کریدورهای پیشنهادی

پس از اعمال تغییرات و ملاحظات فنی و اقتصادی، مسیرهای دوگانه پیشنهادی بصورت زیر نهایی گردید.